

SVERIGE

Skistar: Vi kan gynnas av klimatförändringarna

PUBLICERAD 10:35

Forskning visar att Sveriges skidorter gynnas av klimatkrisen. Foto: Pontus Lundahl/TT

Sveriges skidindustri kan paradoxalt nog gynnas av klimatkrisen, visar ny forskning. Även Skistar har identifierat ”ökad turism” som en möjlighet i en värld med fortsatt höga utsläpp.

Orsaken: skidorterna i Alperna drabbas ännu värre.

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s klimatreporter Jannike Kihlberg ger dig veckans viktigaste läsning om klimatkrisen – nyheter, granskningar, fördjupningar och intervjuer.

[Skaffa nyhetsbrev](#)

Varje vår täcks en del av Schweiz största glaciär, Rhoneglaciären, med tusentals kvadratmeter fleecefiltar. Orsaken är inte att glaciären ska hållas varm – tvärtom. Den ska skyddas mot den globala uppvärmningen. Filtarna har UV-skydd som gör att glaciären smälter långsammare på sommaren.

Det kan tyckas vara en extrem åtgärd, men det sker inte bara där. På ett 15-tal platser i Alperna rullas presenningar ut varje vår för att förlänga glaciärernas liv. Och [forskning visar](#) att det fungerar – i bästa fall kan filtarna få tempot på avsmältningen att halveras.

Delar av Rhône-glaciären i Schweiz täcks av filter i juli 2022. Foto: Urs Flueeler/AP

Drivkraften är i de flesta fall rent ekonomisk. Det är skidorter där glaciärerna är en stor del av attraktionskraften. Om – eller snarare *när* – glaciärerna töar bort försvinner sannolikt också turisterna.

– Det som sker i Alperna är verkligen tragiskt, säger turismforskaren Harald Rice vid University of Surrey i Storbritannien.

De senaste åren har han studerat klimatkrisens effekter på skidturismen i Europa – och han har identifierat en för svensk del paradoxal effekt av uppvärmningen. När skidorterna i Alperna töar bort kan svensk skidindustri bli en vinnare, i alla fall rent ekonomiskt.

– Norra Sverige kommer att ha en klimafördel jämfört med Alperna när det gäller snötillgång, det råder ingen tvekan om det, säger Harald Rice.

Visserligen försvinner snön snabbt även här. På 30 år har snösäsongen i Sverige blivit i genomsnitt 16 dagar kortare, enligt SMHI:s statistik.

Men situationen i Alperna är ännu värre. Det kommer förmodligen att leda till att de skidåkande européerna åker till de nordligaste delarna av Norden i stället, menar han.

I [en studie](#) i tidskriften Current Issues in Tourism år 2021 skrev Harald Rice och hans kollegor att norra Sverige rentav kan vara ”en 'sista utpost' för den europeiska skidindustrin” under andra halvan av seklet.

Och det är inte bara forskningen som konstaterar att svensk skidturism kan gynnas av klimatkrisen. Även börsbolaget Skistar – som äger bland annat skidanläggningarna i Åre, Sälen och Trysil – har identifierat den möjligheten. I sin [senaste års- och hållbarhetsrapport](#) beskriver bolaget hur de ser på en framtid med fortsatt höga utsläpp:

”Temperaturen i Sverige och Norge ökar med 3–7 grader och vintern kan bli upp till 10 grader varmare i norra Sverige. Det är fler dagar med extremväder, översvämningar och kraftig vind, och antalet skogsbränder ökar”, skriver Skistar.

Samtidigt menar bolaget att den till synes dystopiska framtiden inte saknar möjligheter. En av dem är ”ökad turism på kort sikt då skandinaviska anläggningar har en geografisk fördel”, enligt rapporten.

När DN pratar med Skistars vd Stefan Sjöstrand om den framtid som den svenska skidindustrin går mot har företaget precis presenterat sin kvartalsrapport. Årets säsong har startat mycket positivt, enligt vd:n. En viktig förklaring är att vädret har varit ovanligt gynnsamt. Köldknäppen tidigt i december har gjort att bolaget har kunnat producera snö i massor.

– Det har varit fantastiska förhållanden. Vi har producerat ungefär 90 procent av den snö vi behöver för hela säsongen, säger Stefan Sjöstrand.

Kanske är glädjen extra stark för att den här typen av förhållanden numera är så ovanliga. Skistar märker tydligt av hur just jul- och nyårshelgen – som är mycket viktig försäljningsmässigt – får allt sämre väderförhållanden.

– När vi firade Allhelgona för ett par månader sedan hade vi plus tio grader. I södra Sverige gick man omkring i shorts. Som vd för ett bolag som sysslar med fjällturism är det klart att man blir orolig för vad som sker, säger Stefan Sjöstrand.

Stefan Sjöstrand, vd för Skistar. Foto: Skistar

Samtidigt instämmer han i det som Harald Rice forskning visar: att svensk skidindustri kan gynnas av att den globala uppvärmningen fortsätter.

– Det blir uppenbart när du ser hur det ser ut i Europa, glaciärerna smälter alldeles för fort. Men där våra destinationer finns, i norra Sverige och Norge, har vi bättre snösäkerhet än många andra. Det kan bli en möjlighet efterhand genom att vi får en ökad turism söderifrån, säger han.

Men här finns ännu en paradox. Åtminstone en del av den ökade turismen lär flyga till den nya flygplatsen i Sälen, som Skistar är delägare i. Flygplatsen Scandinavian Mountains Airport, som den egentligen heter, har också de senaste månaderna öppnat flera nya flyglinjer till bland annat Danmark, London, Nederländerna – och till och med allandet Tyskland.

Flygplatsen är en känslig fråga för Skistar, som gärna lyfter fram hur framgångsrikt bolaget har varit i att minska utsläppen i den egna verksamheten. Men när det gäller resorna till och från fjällen – som är Skistars klart största klimatpåverkan – är det svårare, instämmer Stefan Sjöstrand. Men han påpekar att det är en minoritet av gästerna som flyger till fjällen, 85 procent kommer dit med bil.

– Visst hoppas vi att vi kan få fler internationella gäster, men framför allt genom att vi fyller de flygplan som varit halvfulla tidigare, säger han.

Och ökad klimatpåverkan är inte den enda risken i den ökade svenska skidturismens spår. I [en ny studie](#) har turistforskaren Harald Rice undersökt den svenska skidindustrins attityd till klimatförändringarna och hur de anpassar sig. Och han ser också att en potentiell boom för svensk skidindustri kan drabba naturen i norra Sverige, genom både exploatering och ökad snöproduktion som i sin tur är skadligt för naturen.

– Den stora majoriteten av skidanläggningarna satsar på ökad snöproduktion för att möta klimatkrisen, säger han.

Finns det något sätt för skidindustrin att dra nytta av fördelarna utan att skapa negativ påverkan på miljön och klimatet?

– Europas skidåkning i Alperna har cirkulerat mycket kring massturism, där naturen i princip raderas. Kanske kan man skapa en upplevelse som är närmare naturen i Sverige. Men man måste fråga sig: förtjänar den globala skidindustrin, som står för väldigt stor klimatpåverkan, en andra chans när vi inte kan åka till Alperna längre? Och kan vi lita på att inte ännu ett område kommer att förstöras?

[Läs mer: Sämre bokningsläge för Skistar](#)

TEXT

Peter Alestig

peter.alestig@dn.se

